ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

('Αληθινὴ 'Ιστορία)

Α μέσα τοῦ 14ου αἰῶνος, τρεῖς ἔμποροι ἀπὸ τὴ Γένοια ἔτυχε νὰ βρεθοῦν μαζὺ στὴ Βενετία, ὅπου εἶχε πάει καθένας γιὰ ὑποθέσεις του. 'Ο ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν παντρεμένος, οἱ ἄλλοι δυὸ ἄγαμοι.

Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ μιλοῦσαν γιὰ τὶς γυναῖκες, ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ τελευταίους, ὁ πιὸ νέος, εἶπε πὼς δὲν ὑπάρχει καμμιὰ γυναῖκα ἐνάρετη στὸν κόσμο ἤ. ἂν ὑπάρχει, διατηρεῖ τὴν τιμή της, γιατὶ δὲν βρῆκε ἀκόμα ἄνδρα ἱκανὸ νὰ τὴν κατακτήση.

'Ο πρῶτος ὅμως ἀπ' τοὺς ἐμπόρους, ποὺ ἦταν καὶ νειόπαντρος, ἔχοντας ἀπόλυτη πεποίθηση στὴν πίστι τῆς συζύγου του, ἔφερε ἀντιρρήσεις καὶ ὑποστήριζε ὅτι ὁ συνομιλητής του δὲν ἐγνώριζε καλὰ τὶς γυναῖκες.

Τότε ὁ νέος τὸν προκάλεσε νὰ στοιχηματίσουν γιὰ τὴν τιμὴ τῆς συζύγου του, ἀφοῦ εἶχε τόση ἐμπιστοσύνη σ' αὐτή.

'Ο νειόπαντρος δέχτηκε τὸ στοίχημα καὶ κατέθεσε ὅλα τὰ μετρητά του, μὲ τὰ ὁποῖα ἐμπορευόταν καὶ τὰ ὁποῖα ἀνήρχοντο σὲ ὀχτὼ χιλιάδες χρυσὰ φιορίνια. Ἂν ὁ νεαρὸς ἔμπορος κατώρθωνε νὰ ἐξαπατήση τὴ γυναῖκα τοῦ φίλου του, θὰ κέρδιζε τὸ ποσὸν αὐτό.

Κατόπιν αὐτοῦ, ἔδωσαν τὰ χέρια, ὁρκίστηκα: νὰ κρατήσουν τὸ λόγο τους σὰν τίμιοι ἄνθρωποι, ὁ σύζυγος ὑποσχέθηκε πὼς δὲν θὰ εἰδοποιοῦσε σχετικῶς τὴ σύζυγό του κ' ὁ ἀντίπαλός του ἀναχώρησε γιὰ τὴ Γένοια πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ τολμηροῦ σκοποῦ του.

Μόλις ἔφτασε στὴ Γένουα, ὁ νέος πῆγε καὶ βρῆκε μιὰ γρηά, ποὺ ἦταν ἱκανὴ γιὰ κάθε εἶδους βρωμοδουλειὰ καὶ ποὺ καθόταν κοντὰ στὸ σπίτι τῆς γυναίκας τοῦ ἀντιπάλου του. Τῆς πρόσφερε λοιπὸν ἕνα γενναῖο φιλοδώρημα καὶ τῆς ζήτησε πληροφορίες γιὰ τὴ γειτόνισσά της. 'Η ἀπάντησι ὅμως ποὺ πῆρε, ἦταν πολὺ ἀπογοητευτική, γιατὶ ἡ γρηὰ τὸν βεβαίωσε πὼς ἄδικα θάχανε τὸν καιρό του, ἂν ἐπήγαινε μὲ τὸν σκοπὸ νὰ κατακτήση τὴ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου.

Μὰ ὁ νέος δὲν ἀπελπίστηκε. Παράγγειλε νὰ τοῦ κατασκευάσουν ἕνα σεντοῦκι, τρύπωσε μέσα σ' αὐτὸ καὶ παρακάλεσε τὴ γρηὰ νὰ τὸν μπάση, μὲ κάθε τρόπο, στὸ σπίτι τῆς γειτόνισσάς της.

'Η γρηὰ τότε πῆγε στὴ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου καὶ τῆς ζήτησε τὴ χάρι νὰ τῆς φυλάξη μέσα στὸ σπίτι της καί, ἂν ἦταν δυνατόν, μέσα στὸ δωμάτιό της, ἕνα σεντοῦκι μὲ πολύτιμα πράγματα, ποὺ τῆς εἶχε ὑποσχεθεῖ κάποιος ξένος.

Τῆς ἐξήγησε ἀκόμα πὼς τῆς τὸ ἄφινε νὰ τῆς τὸ φυλάξη γιατὶ ἐκείνη τὴ νύχτα θἄλειπε καὶ φοβόταν μήπως τῆς τὸ κλέψουν, τῆς πρόσθεσε ὅμως ὅτι τὴν ἑπομένη θὰ ἐπήγαινε καὶ θὰ τὸ ξανάπαιρνε.

'Η γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου, ἐπειδὴ συμπαθοῦσε τὴ γρηὰ κ' ἐπειδὴ ἐξ ἄλλου δὲν εἶχε ἀντιληφθεῖ τίποτε τὸ ὕποπτο, δέχτηκε νὰ κρατήση τὸ σεντοῦκι σπίτι της.

"Οταν νύχτωσε κ' ἡ οἰκοδέσποινα ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ, ὁ νέος βγῆκε ἀπὸ τὸ σεντοῦκι καὶ πλησίασε ἀθόρυβα στὸ κρεββάτι της

Τράβηξε τότε σιγά—σιγὰ τὸ πουκάμισό της καὶ παρατήρησε στὴ μέση τοῦ στήθους της μιὰ ἐλιὰ μὲ ὑπόξανθες τρίχες.

Κατόπιν ἄνοιξε ἕνα συρτάρι, στὸ ὁποῖο ἡ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου ἔβαζε τὰ φορέματά της καὶ πῆρε ἀπὸ μέσα ἕνα ἀδαμαντοκόλλητο δαχτυλίδι καὶ μιὰ χρυσοκέντητη σακκοῦλα.

"Επειτα ξαναμπῆκε μέσα στὸ σεντοῦκα, χωρὶς ἡ κοιμισμένη νὰ τὸν ἀντιληφθῆ, κ' ἔμεινε ἐκεῖ ὥς τὸ πρωΐ, ὁπότε παρουσιάστηκε πάλι ἡ γρηὰ καὶ πῆρε τὸ σεντοῦκι σπίτι της.

'Ο νέος μόλις βγῆκε ἀπ' τὸ σεντοῦκι, ἔφυγε χωρὶς νὰ χάση καθόλου καιρὸ γιὰ τὴ Βενετία. Φτάνοντας ἐκεῖ, συνάντησε τὸν ἀντίπαλό του καὶ τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι ἡ γυναῖκα του τὸν ἐπρόδωσε μαζύ του. Γιὰ νὰ τὸν πείση μάλιστα ἐντελῶς τοῦ παρουσίασε τὰ δυὸ κοσμήματα ποὺ εἶχε κλέψει.

—Αὐτὰ δὲν σημαίνουν τίποτε, τοῦ ἀπάντησε ὁ ἔμπορος. Μπορεῖ νὰ δωροδόκησες καμμιὰ ὑπηρέτρια τῆς γυναίκας μου καὶ νὰ τἄκλεψε.

—'Αφοῦ δὲν μὲ πιστεύεις, πρόσθεσε ὁ νέος, θὰ σοῦ ἀναφέρω σημάδια τοῦ κορμιοῦ τῆς συζύγου σου. 'Η γυναῖκα σου λοιπὸν ἔχει στὴ μέση τοῦ στήθους της μιὰ ἐλιὰ μὲ ὑπόξανθες τρίχες...

'Ο ἄτυχος σύζυγος, μόλις ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, ἐπείσθη ἀπολύτως γιὰ τὴν ἐνοχὴ τῆς γυναίκας του, ὡμολόγησε ὅτι ἔχασε τὸ στοίχημα, πλήρωσε τὰ συμφωνημένα χρήματα κ' ἔφυγε γιὰ τὴ Γένουα.

Φτάνοντας ἐκεῖ, διευθύνθηκε σ' ἕνα ἐξοχικὸ χτῆμα του, ὅπου κάλεσε ἕναν πιστὸ δοῦλο του καὶ τὸν διέταξε νὰ πάη καὶ νὰ εἰδοποιήση τὴ γυναῖκα του ὅτι γύρισε ἀπ' τὸ ταξεῖδι κ' ὅτι τὴν περιμένει στὸ ἐξοχικό τους σπίτι.

— Στὸ δρόμο ποὺ θὰ χρόσαστε, συνέχισε ὁ ἔμπορος, στὸ πιὸ ἐρημικὸ μέρος, θὰ ριχτῆς ἔξαφνα ἐναντίον τῆς κυρίας σου, θὰ τῆς κλείσης τὸ στόμα γιὰ νὰ μὴν μπορῆ νὰ φωνάξη, θὰ τῆς κόψης τὸ κεφάλι, τὰ μαλλιά της, θὰ τῆς ξεριζώσης τὴν καρδιὰ καὶ θὰ μοῦ τὰ φέρης ὅλ' αὐτὰ μαζὺ μ' ἕνα ποτῆρι γεμάτο ἀπὸ τὸ αἷμα της !....

'Ο δοῦλος δὲν τόλμησε νὰ φέρη ἀντίρρησι. "Εφυγε ἀπὸ τὸ χτῆμα, πῆγε στὸ σπίτι καὶ εἶπε στὴν κυρία του ὅτι ὁ ἄνδρας της γύρισε καὶ τὴν περιμένει στὸ ἐξοχικό τους σπίτι. 'Η γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου δὲν ὑποψιάστηκε τίποτε. Ντύθηκε κ' ἀκολούθησε τὸν δοῦλο χαρούμενη ποὺ θὰ ξανάβλεπε τὸν ἄνδρα της. Στὸ δρόμο μάλιστα ὅλο γιὰ τὸν ἄνδρα της μιλοῦσε μ' ἀγάπη καὶ λατρεία γι' αὐτόν, ρωτῶντας γιὰ τὸ ταξεῖδι του καὶ τὶς δουλειές του.

Γονάτισε κάτω καὶ ἱκέτευσε τὸ δοῦλο νὰ τῆς χαρίση τὴ ζωή...

'Ο δοῦλος τότε συγκινήθηκε ἀπ' τὴν ἀθωότητά της καὶ τῆς ἐφανέρωσε μὲ δάκρυα τὴ θέλησι τοῦ ἀνδρός της, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ μπορῆ νὰ τῆς ἐξηγήση τοὺς λόγους τῆς πρωτοφανοῦς σκληρότητός του.

'Η γυναῖκα καταταραγμένη ἀπ' ὅ,τι ἄκουσε. γονάτισε κάτω καὶ ἱκέτευσε τὸ δοῦλο νὰ τῆς χαρίση τὴ ζωή. Τότε ὁ δοῦλος τῆς ἀπάντησε πὼς θὰ τῶκανε αὐτὸ μὲ μεγάλη προθυμία, ἀρκεῖ νὰ βρισκόταν τρόπος νὰ ἱκανοποιηθῆ καὶ ἡ κακυποψία τοῦ συζύγου της.

—Σφάξε ἕνα πρόβατο, τὸν συμβούλεψε ἐκείνη, βγάλε τὴν καρδιά του, γέμισε ἕνα ποτῆρι μὲ τὸ αἷμα του, κόψε καὶ τὰ μαλλιά μου καὶ πήγαινέ τα ὅλα μαζὺ στὸν κύριό σου.

"Ετσι καὶ ἔγινε. "Οταν ἡ ἄτυχη γυναῖκα ἔμεινε μόνη της μέσ' στὴν ἐρημιά, διευθύνθηκε ἐκεῖ κοντὰ σὲ μιὰ στάνη, ὅπου βρῆκε ἕναν τσοπάνο καὶ τὸν παρακάλεσε ν' ἀλλάξουν ροῦχα.

'Ο τσοπάνος, βλέποντας τὴν πολύτιμη φορεσιὰ τῆς ἄγνωστης, δέχτηκε νὰ τὴν κρατήση καὶ τῆς ἔδωσε τὰ δικά του τὰ ροῦχα.

"Υστερ' ἀπ' αὐτό, ἡ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου, ἀφοῦ μεταμφιέστηκε ἔτσι σὲ ἄνδρα, τράβηξε γιὰ τὴν ἀκρογιαλιά, βρῆκε ἐκεῖ ἕνα πλοῖο ἀραγμένο καὶ παρακάλεσε τὸν πλοίαρχο νὰ τὴν πάρη μαζύ του ὡς ναύτη.

'Ο πλοίαρχος δέχτηκε καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἔκαναν πανιὰ καὶ τράβηξαν γιὰ τὴν 'Αλεξάνδρεια.

"Οταν τὸ πλοῖο ἔφτασε στὴν 'Αλεξάνδρεια, ἡ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου βγῆκε στὴν πόλι κ' ἄρχισε νὰ γυρίζη, ζητῶντας δουλειὰ γιὰ νὰ συντηρηθῆ. "Εφτασε ἔτσι στὸ παλάτι τοῦ Χαλίφη, ὅπου βρῆκε τὸν ἀρχιμάγειρο καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὴν πάρη βοηθό του. μιὰ κ' ἤξερε νὰ μαγειρεύη θαυμάσια.

'Αφοῦ μεταμφιέστηκε ἔτσι σ' ἄντρα, τράβηξε γιὰ τὴν ἀκρογιαλιά...

'Ο ἀρχιμάγειρος τὴν πῆρε κ' ἔμεινε τόσο εὐχαριστημένος ἀπ' τὴ δουλειά της, ὥστε πολλὲς φορὲς τὴν ἄφινε κ' ἑτοίμαζε μόνη της ὅλα τὰ φαγητά.

Μιὰ μέρα, ὁ Χαλίφης βρῆκε ἐξαιρετικὰ νόστιμο τὸ φαγὶ καὶ κάλεσε τὸν ἀρχιμάγειρο, ἀπ' τὸν ὁποῖο ἔμαθε ὅτι τὸ εἶχε μαγειρέψει ὁ νέος βοηθός του.

Τότε ὁ Χαλίφης ζήτησε νὰ ἰδῆ τὸ νέο καὶ ἐπειδὴ τοῦ ἄρεσε πολὺ τὸ παρουσιαστικό του, τὸν διώρισε ἀρχιθυρωρὸ τῶν ἀνακτόρων του καὶ σὲ λίγο καιρὸ τοῦ ἔδωσε τὸν βαθμὸ τοῦ ἑκατοντάρχου.

Μιὰ μέρα, ποὺ γινόταν κάποιο μεγάλο πανηγύρι στὰ περίχωρα τῆς 'Αλεξανδρείας, ὁ Χαλίφης κάλεσε τὸν εὐνουμένο του ἑκατόνταρχο καὶ τὸν ἔστειλε ἐκεῖ γιὰ νὰ τηρήση τὴν τάξι.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων ἐμπόρων ποὺ πῆγαν στὸ πανηγύρι αὐτό, ἦταν κ' ὁ νεαρὸς ἔμπορος ποὺ εἶχε στοιχηματίσει ἄλλοτε στὴ Βενετία μὲ τὸ συνάδελφό του γιὰ τὴν τιμὴ τῆς συζύγου του.

Καθὼς λοιπὸν ὁ ἑκατόνταρχος ἤ καλύτερα ἡ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου, περνοῦσε ἀπ' τὴ σκηνή του, εἶδε ἀνάμεσα στὶς ἄλλες πραμματεῖες του καὶ τὴ χρυσὴ σακκοῦλα, τὴν ὁποία εἶχε κλέψει ἀπ' τὸ συρτάρι της.

Τὴν πῆρε ἀμέσως στὰ χέρια της, τὴν κύτταξε μὲ προσοχὴ καὶ ρώτησε πόσο στοιχίζει. 'Ο ἔμπορος ἀποκρίθηκε πὼς δὲν τὴν πουλάει, γιατὶ τοῦ θυμίζει μιὰ ὡραία περιπέτεια τῆς ζωῆς του.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ-ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙ' Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΤΟΥ

Ν ἔχει ἱστορία ὁ μπάρμπα Γιάννης, τὴ χρωστάει στὸ γάϊδαρό του. Γιατὶ ὁ γάϊδαρός του —Ψαρὸ τὸν ἔλεγε, ἂς τὸν λέμε καὶ μεῖς Ψαρὸ— δούλεψε καλὰ στὴ ζωή του, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ σήκωσε σαμάρι ἡ ράχι του. Γιατὶ στάθηκε καλότυχος γάϊδαρος ὁ Ψαρός, μ' ὅλη του τὴ βαρειὰ δουλειὰ ποὺ ἔκαμε στὴ ζωή του. Γιατὶ ἦταν γάϊδαρος μὲ χαρακτῆρα ὁ Ψαρός, καὶ τὸν χαρακτῆρα του τὸν ἔδειξε τότε ποὺ τὸν εἶχε ὁ μπάρμπα Γιάννης ἕξη μῆνες δεμένο στὸ μαγγανοπήγαδό του, ἕξη ζεστούς, καλοκαιρινοὺς μῆνες ποὺ μποροῦσαν καὶ λιοντάρι νὰ δαμάσουν. Κι' ὡστόσο ὁ Ψαρὸς μήτε τὴ δύναμί του ἔχασε στὸ ζυγὸ ἐκεῖνο, μήτε τὴ μεγάλη φωνή του, μήτε τὴ σβελτάδα του, ὅταν ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ τὸν ἄφνε ὁ ἀφέντης του στὸ χωράφι νὰ πάρη λιγάκι ἀέρα, νὰ δροσιστῆ μὲ χορτάρι χλωρό.

Ὅταν ὁ μπάρμπα Γιάννης ἔχασε τὸ περιβόλι του, ἄλλο δὲν τοῦ ἔμεινε παρὰ ὁ Ψαρός. Αὐτὸς ἦταν ὁ φίλος του, ἡ σερμαγιά του, τὸ στήριγμά του. Μ' αὐτὸν ἐδούλευε, μ' αὐτὸν ἐμιλοῦσε. Ἀνεβοκατέβαινε τὸ βουναλάκι τοῦ χωριοῦ του μὲ τὸν Ψαρό, καὶ δὲν ἦταν πραμματεια, δὲν ἤτανε λαχανικά, πωρικά, ξύλα, ποὺ νὰ μὴν περνοῦσαν ἀτ' τοῦ Ψαροῦ τὴ σταυρωτὴ ράχι πρὶν νἀρθουνε στοῦ μπάρμπα Γιάννη τὴ γειτονιά.

Κατάντησε μπάρμπα Γιάννης καὶ Ψαρὸς νὰ εἶνε ἕνα πρᾶμμα. Μαζὺ τρώγανε, μαζὺ περπατούσανε, μαζὺ καὶ κοιμοῦνταν. Ἔξω—ἔξω, στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, ὁ μπάρμπα Γιάννης στὸ καλύβι ὁλομόναχος, ὁ Ψαρὸς στὴν αὐλή. Ἔβγανε ὁ μπάρμπα Γιάννης στὴν πόρτα του πρωΐ—πρωΐ, κι' ἡ πρώτη του καλημέρα ἦταν στὸν Ψαρό. Γύριζε τότε ὁ Ψαρὸς τὸ κεφάλι του κατὰ τὸν ἀφέντη του, σάλευε τ' αὐτιά του μὲ λαχτάρα κι ἀγάπη καὶ τὸν κοίταζε μὲ μάτια πανόρμα, μάτια ποὺ μποροῦσε κι' ἡ πιὸ μαυρομάτα κοπέλλα νὰ τὰ ζηλέψη.

Ἄλλοτε πάλι, στὴ δουλειὰ ἐπάνω, ἂν ἦταν μεγάλη ἡ ζέστη, παραπολὺ βαρὺ τὸ φόρτωμα, καὶ τύχαινε κι' ὁ Ψαρὸς νὰ εἶνε κακοδιάθετος ἢ παρακουρασμένος καὶ δὲν ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορο μὲ μεγάλη προθυμία, ἔχανε τὴν ὑπομονή του ὁ μπάρμπα Γιάννης καὶ τοῦ μιλοῦσε σὲ γλῶσσα ποὺ ἄνθρωπος νὰ τὴν ὑποφέρη ἦταν ἀδύνατο.

Κι' ὡστόσο ὁ Ψαρὸς τὴν ὑπόφερνε κ' ἔκανε κι' ὑπομονή, ἐπειδὴ γνώριζε πὼς εἶχε καὶ ξύλο. Ἂν καὶ τὸ ξύλο ὁ μπάρμπα Γιάννης δὲν τοῦ τῶδινε, παρὰ σὰν ἔβλεπε πὼς δὲν περνοῦσαν τὰ λόγια.

Ἦταν δηλαδὴ ὁ γάϊδαρος τοῦ μπάρμπα Γιάννη γνωστικώτερος ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ δὲν ἐννοοῦν τίποτε νὰ σοῦ δώσουν, μὲ τίποτε νὰ συμφωνήσουν, ὅσο λογικὸ καὶ νἀναι αὐτό, παρὰ σὰ δοῦνε, σὰ νοιώσουν τὴ βία, εἴτε στὴ ράχι τους, εἴτε κι' ἀλλοιῶς, τότε μονάχα συμφωνοῦνε μαζύ σου.

Ἡρωϊκὸς γάϊδαρος ὁ Ψαρός, διακριτικὸς ἀφέντης ὁ μπάρμπα Γιάννης. Γι' αὐτὸ ἔζησε ὁ Ψαρὸς καὶ χρόνια πολλά, καὶ τὸν ὠφέλησε τὸν ἀφέντη του, ὅσο γάϊδαρος ἄνθρωπο ποτὲ δὲν ὠφέλησε.

Μὰ ὅλα τὰ πράμματα αὐτοῦ τοῦ κόσμου ἔχουν ἕνα τέλος, κι' εἶχε καὶ τοῦ μπάρμπα Γιάννη καὶ τοῦ Ψαροῦ ἡ ἀχώριστη φιλία τὸ τέλος της.

Ἀνέβαινε τ' ἀγαπημένο ζευγάρι ἀτ' τὸν κάμπο, μέρα μεσημέρι. Αὔγουστος μήνας, μὲ φόρτωμα σταφύλια. Ἦταν τρυγητός, καιρὸ δὲν εἶχανε νὰ χάνουν, τὰ σταφύλια περίμεναν στ' ἀμπέλια κομμένα, νὰ κουβαληθοῦν, νὰ ζουληχτοῦνε, νὰ γίνουν πετιμέζι, μοῦστος, κρασί.

Ἦταν τὸ τρίτο ταξεῖδι τοῦτο. Ἔπρεπε νὰ γίνουν ἄλλα τρία ταξείδια, καὶ μήτε νὰ σταθοῦνε στὸ μισὸ δρόμο νὰ ξεκουραστοῦνε δὲν εἶχαν καιρό. Ἦταν τώρα γέρος ὁ μπάρμπα Γιάννης, μὰ κι' ὁ Ψαρὸς ἀκόμα πιὸ γέρος. Δὲν εἶχε πειὰ ὁ Ψαρὸς τὴν πρώτη σβελτάδα του.

— Τρέχα, κακόμοιρε, τοῦ ἔλεγε ὁ μπάρμπα Γιάννης βραχνὰ—βραχνά. Τρέχα, γιατὶ ἔχουμε ἄλλους τρεῖς δρόμους νὰ κάνουμε ἀκόμα. Καὶ τότε πειὰ θἄχης χειμωνιόφλουδα ἀπόψε στὸ φαγί σου. Ἄϊντε καὶ φτάσαμε, κακορροίζικε!

Κι' ἔκανε ὁ Ψαρὸς νὰ τρέξη γρηγορώτερα, μὰ τὰ πόδια του ἔτρεμαν, ἦσαν κατεβασμένα τ' αὐτιά του καὶ γόγγυζε. Ἐκεῖ ποὺ γόγγυζε, κοντοστέκεται, λυγίζουν τὰ γόνατά του, πέφτει κάτω ἡ ἄσπρη κοιλιά του στὸν ἥλιο, τὰ πόδια του στὸν ἀέρα, τὰ κοφίνια μὲ τὰ σταφύλια ἀπὸ πλάϊ του.

Ἔτρεξε ὁ μπάρμπα Γιάννης κατατρομαγμένος, —πρώτη φορὰ ποὺ πάθαινε τέτοιο πρᾶμμα ὁ Ψαρός. Ἄρχισε νὰ λύνη τοῦ σαμαριοῦ τὸ λουρί, ποὺ τοῦ παράσφιγγε τὴν κοιλιὰ τοῦ Ψαροῦ καὶ τοὔκοβε τὴν ἀναπνοή. Τοὔσκισε τὸ λουρὶ μὲ τὸ μαχαῖρι του, παραμέρισε τὸ σαμάρι ὅσο μποροῦσε, ὕστερα παίρνει τὸ καπίστρι καὶ τραβάει τὸν Ψαρὸ νὰ τὸν σηκώση.

— Ἔλα, γέρο μου.... Σήκω, καϋμένε... Σήκω κι' ἔχουμε τρία ταξεῖδια ἀκόμα... Σήκω καὶ θἄχης καὶ κριθάρι ἀπόψε.... Σ' ἀξίζει, καϋμένε.... Σήκω, Ψαρέ μου!

Μὰ ποῦ νὰ σηκωθῆ ὁ Ψαρός!

Σκύβει ὁ μπάρμπα Γιάννης καὶ χαϊδεύει τὴ ράχι του, τὸ λαιμό του, τὸ μέτωπό του, τραβάει ἔπειτα πάλι, τοῦ κάκου! Δὲ σηκώνεται ὁ Ψαρός!

Τοῦ πέρασε τότε ἀτ' τὸ νοῦ του σὰν ἀστραπὴ ὁ φόβος μήπως ἔπαθε τίποτε ὁ Ψαρός, μήπως.... κ' ὁ φόβος μονάχα τὸν ἔκαμε νὰ καθήση, ν' ἀκουμπήση κάτου, νὰ συνέρθη, νὰ πάρη δύναμι γιὰ νὰ μπορέση νὰ κυττάξη, νὰ καταλάβη ἂν ζῆ ὁ Ψαρός του.

Κάθησε καὶ σηκωμὸ πειὰ δὲν εἶχε. Ψυχὴ δὲν ἐφαίνουνταν ἀπὸ πουθενὰ νὰ τοῦ χύση μιὰ στάλα νερὸ νὰ τόνε συνεφέρη.

Ξανασυλλογίστηκε ἔξαφνα τὸ δόλιο τὸν Ψαρὸ καὶ πάσχισε νὰ σιωθῆ κατὰ κεῖ ποὺ ἦταν πλαγιασμένος, νὰ τόνε χαϊδέψη, νὰ τὸν κάμη νὰ σηκωθῆ, νὰ τὸν καβαλικέψη ἔπειτα καὶ νὰ πάη στὸ καλύβι του, νὰ ἡσυχάσουν κι' οἱ δυό τους, κι' ἂς πάνε στὸ καλὸ τὰ σταφύλια.

Μὰ ποῦ νὰ σηκωθῆ πειὰ ὁ μπάρμπα Γιάννης! Ὅσο τὸ συλλογιούτανε νὰ σηκωθῆ, ἄλλο τόσο βούλιαζε μέσα στὴ λιγοθυμιὰ ποὺ τὸν πῆρε, βούλιαζε, ὅλο βούλιαζε, καὶ τώρα πειὰ ἄλλο δὲν ἔμενε μέσα στὸ νοῦ του παρὰ νὰ μπορέση ν' ἀπλώση τὸ χέρι του ἐπάνω στὸν Ψαρό, νὰ τοῦ δώση νὰ καταλάβη πὼς εἶνε κοντά του, πὼς παρακουράστηκε κ' αὐτὸς καὶ θὰ μείνη πλαγιασμένος ὥσπου νὰ συνέρθη.

Μάζεψε τὴν ὑστερνή του δύναμι κ' ἄπλωσε ὁ γέρος τὸ χέρι του. Ἔπεσε βαρειὰ τὸ χέρι ἐπάνω στὸν ἄψυχο λαιμὸ τοῦ Ψαροῦ. Ἔμεινε καθὼς ἔπεσε τὸ χέρι, ἔμεινε κι' ὁ γέρος ἀσάλευτος, ἀμίλητος.

Τίποτε δὲν ἔφεγγε πειὰ μέσα στὸ νοῦ του τὸ σβυσμένο, καὶ μήτε τὰ μυρμήγκια κι' ἡ μυῖγες, μήτε αὐτὰ δὲν τὸν πείραζαν πειά. Μόνο τὸν ἔδερνε ὁ ἥλιος, κ' αὐτὸς κοιμόταν τὸν αἰώνιο ὕπνο, κοντὰ στὸν Ψαρό του, τὸν ἥρωα τὸν Ψαρό, ποὺ ἀπέθανε στὴ δουλειὰ του ἐπάνω.

Τὴν ἄλλη μέρα, σὲ κεῖνο τὸ μέρος τίποτε ἄλλο δὲν ἔβλεπες παρὰ μερικὲς ρῶγες σκόρπιες ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Ὁ μπάρμπα Γιάννης ἤτανε θαμμένος στὴν Ἁγιὰ Μαρίνα λίγο παραπάνω, ὁ δύστυχος ὁ Ψαρὸς ἦταν γκρεμισμένος μέσα σὲ μιὰ χαράδρα βαθειά, παρακάτω.

Δὲν τὸν ἔθαψαν τὸν Ψαρό, κι' ἂς δούλευε σ' ὅλη του τὴ ζωή. Τὸν ἐλυπήθηκαν ὅμως τὰ ὄρνια καὶ τοῦ ξεγύμνωσαν τ' ἄσπρα κόκκαλά του, καὶ τοῦ τὰ ζέσπανε ὁ ἥλιος, καὶ τοῦ τἄπλυναν ἡ βροχές, ὥσπου ἀφανίστηκαν καὶ κεῖνα, κ' ἄλλο τώρα δὲν τοῦ μένει τοῦ κακόμοιρου τοῦ Ψαροῦ παρ' αὐτὴ ἡ μικρὴ ἱστορία.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Ἡ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου μπῆκε τότε σὲ μεγάλη ὑποψία καὶ παρακάλεσε τὸν νεαρὸ πραμματευτὴ νὰ τῆς διηγηθῆ τὴν περιπέτειά του αὐτή.

Ὁ νεαρὸς ἔμπορος δέχτηκε, μὰ καὶ τὸν παρακαλοῦσε ἕνας ἑκατόνταρχος, καὶ διηγήθηκε τὴν ἱστορία τοῦ γνωστοῦ στοιχήματος, ἀλλὰ παραλλαγμένη...

— Ὅταν κατώρθωσα νὰ ἀπατήσω τὴ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου, εἶπε τελειώνοντας, τῆς ζήτησα γιὰ ἐνθύμιο τὴ σακκοῦλα αὐτὴ καὶ μοῦ τὴν ἔδωσε πρόθυμα...

Ἡ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου ἀφοῦ ἔμαθε ἔτσι σὲ ποιὰ αἰτία ὀφειλόταν τὸ μίσος τοῦ συζύγου της, συνέλαβε τὸν ἔμπορο καὶ τὸν ἐφυλάκισε. Κατόπιν παρουσιάστηκε στὸ Χαλίφη καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ στείλη ἕνα πλοῖο στὴ Γένοια καὶ νὰ μεταφέρη στὴν Ἀλεξάνδρεια τὸν σύζυγό της, χωρὶς ὅμως νὰ μαρτυρήση πὼς εἶνε γυναῖκα.

Ὁ Χαλίφης ἐξετέλεσε πρόθυμα τὴν παραγγελία αὐτὴ τοῦ ἑκατοντάρχου κι' ὅταν μετὰ λίγες μέρες ἔφτασε στὴν Ἀλεξάνδρεια κ' ὁ δεύτερος ἔμπορος τῆς Γένουας, ὁ ἑκατόνταρχος τοὺς παρουσίασε καὶ τοὺς δυὸ ἐμπορός του, τοῦ ἔδειξε καὶ τὴ σακκοῦλα καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ ἐξακριβώση τὴν πραγματικὴ ἱστορία της.

Ὁ ἀπατεὼν πραμματευτὴς ἀναγκάστηκε τότε νὰ ὁμολογήση ὅλη τὴν ἀλήθεια. Ἀμέσως ἡ γυναῖκα τοῦ ἐμπόρου φανέρωσε τὸ πραγματικό της φύλο, εἶπε ποιὰ εἶνε καὶ παρακάλεσε τὸ Χαλίφη νὰ τῆς δώση τὴν ἄδεια νὰ φύγη μαζὺ μὲ τὸ σύζυγό της, ποὺ εἶχε γονατίσει κλαίγοντας καὶ τῆς εἶχε ζητήσει συγνώμην.

Ὁ Χαλίφης χάρισε ἄπειρα δῶρα στὸ εὐτυχισμένο ζεῦγος καὶ τὸ ξεπροβόδισε μὲ λαμπρὴ τιμητικὴ συνοδεία γιὰ τὴ Γένουα. Τὸν ἀπατεῶνα ὅμως πραμματευτὴ τὸν κρέμασε ἀνάτοδα κι' ὕστερα διέταξε καὶ τὸν ἔκοψαν σὲ τέσσερα κομμάτια!